

На Институту за Славистику РАН у Москви, 22. и 23. априла 2009. године, у оквиру Руске Академије Наука и уз сарадњу Фонда „Историјски пројекат Сребреница“ (Холандија), била је одржана међународна конференција на тему: „Делатност Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију (МКТБЈ): садржај, резултати, ефикасност.“ У раду конференције узело је учешће више од 30 научних радника из Русије, Србије, Републике Српске (Босна и Херцеговина), Бугарске, Велике Британије, Холандије и САД. По први пут, правници, историчари, патолози, демографи и истраживачи из других области подвргли су анализи правне норме, на којима се заснива рад Трибунала и ефикасност и објективност његове делатности. Поред тога, спроведена је анализа већ завршених судских процеса и оних који су још увек у току, и то по етничкој припадности оптужених, по изреченој казни, по примењивању правних норми, итд. Покренуто је и питање Сребренице, једне од епизода рата у Босни и Херцеговини (БиХ) која лежи у основи многих оптужби МКТБЈ против Срба.

На конференцији су били предочени нови подаци који приказују необјективност и једностраност МКТБЈ. Научници су показали необјективност трибунала и по низу параметара: у примени правних норми, у нарушавању начела процесног права, у испитивању сведока и вештака, у припремању и коришћењу лажних сведока, у пристрасном избору и коришћењу докумената, у злоупотреби појма геноцид, у игнорисању чињенице постојања тероризма на Косову и Метохији и делатности Муџахедина у БиХ, у одбијању да се истраже злочини, почињени током агресије НАТО против Југославије 1999. г. итд. Анализа низа процеса показује да је МКТБЈ био коришћен као једно од оружја у оквиру те агресије (предмет С. Милошевића) и да се упустио у отворено мешање у унутрашње ствари Србије (предмет В. Шешеља). У оба случаја, МКТБЈ је покренуо кривични поступак, а да није имао доказе кривице ни за С. Милошевића ни за В. Шешеља. На конференцији је било посебно подвучено да је оптужба против вође главне про-руске странке у Србији, В. Шешеља, највећим делом усмерена не против њега лично, колико против оријентисања Србије на Русију, дакле, уперено је против Русије.

Били су обнародовани подаци према којима су Срби од стране трибунала били осуђени на укупно 904 године затвора, Хрвати на 171, Муслимани на 39, а косовски Албанци на 19. На конференцији су, између осталог, били предочени нови материјали који се односе

на демографску анализу становништва Сребренице, судско-медицинска истраживања муслиманских жртава Сребренице, која се упечатљиво разликују од цифре коју истиче Трибунал, као и нова документација везана за проучавање повлачења из Сребренице 28. муслиманске дивизије.

Учесници конференције су дошли до следећих закључака:

1. Незаконитост формирања МКТБЈ

Оснивање Међународног трибунала за бившу Југославију представља прекршај постојећих норми међународног права. На конференцији су била анализирана сва документа која се користе у сврху доказивања правне утемељености МКТБЈ и било је показано да она не могу да послуже као ваљани основ за формирање једног међународног правосудног органа.

2. Нарушавање норми међународног права у делатности МКТБЈ.

Закључено је да је ефикасност трибунала била занемарљива, с обзиром на чињеницу да је трибунал у свом раду и приликом доношења пресуда показао очевидну пристрасност. Анализа решења МКТБЈ, посебно у предметима Р. Крстића, С. Милошевића, С. Галића, М. Крајишника, В. Шешеља, Д. Милошевића и других, показује да трибунал грубо крши норме међународног права, прихвата лажне информације као валидне доказе и да сам фалсификује доказе. Таква решења се не могу признати као правоваљана ни са правног, ни са фактичког становишта. Трибунал је давно изгубио ауторитет као објективни орган међународног права.

3. Штета нанета систему међународног права

Трибунал се показао као инструмент одређених политичких снага из епохе униполарног уређења света. Резултат делатности трибунала представља огромну штету систему међународног права и опасан преседан који прети да даљи развој међународног права преусмери у правцу самовоље.

Препоруке конференције

Учесници на конференцији су закључили да је неопходно да МКТБЈ без одлагања буде укинут, а да његова делатност буде подвргнута озбиљној критичкој анализи. Поред грубих кршења међународног права и сопствених правних начела, и принцип *Rebus Sic Stantibus* је довољан да послужи као разлог за укидање МКТБЈ.

Неопходна је радикална ревизија свих аката МКТБЈ у складу са општеприхваћеним нормама правне процедуре.

Неопходни су суштинска ревизија и преиспитивање свих изречених пресуда, како осуђујућих, тако и ослобађајућих (на пример, у односу на припаднике тзв. Ослободилачке армије Косова), узимајући у обзир дискриминаторску политику коју води Тужилаштво МКТБЈ везано за неподизање оптужнице против главних криваца за кршење међународног хуманитарног права, као и доказана кршења процесних норми, кривотворење доказа и кршење права оптужених, посебно у предметима В. Шешеља, Р. Крстића, С. Галића, М. Крајишника, Д. Милошевића, М. Мартића и осталих.

Покренути питање о одговорности судија и других сарадника МКТБЈ за кршење норми међународног права и правних начела самога трибунала.

Питање Сребренице и такозваног геноцида муслиманског становништва и припадника војних снага мора се подвргнути свестраној и исцрпној анализи у светлу нових података и свих доказних материјала који се налазе на располагању.

Посебна пажња треба да се посвети предмету генерала Р. Крстића, где је МКТБЈ потпуно неосновано догађаје из јула 1995. године у Сребреници окарактерисао као „геноцид.“ Такав закључак био је донет у супротности са доказима који су се налазили на располагању суда. Истовремено, управо је та пресуда послужила као основа за низ других кривичних гоњења пред МКТБЈ, као и за неутемељено решење Међународног суда правде, донето у фебруару 2007, везано за наводну кривицу Србије услед

Закључци међународне научне конференције о Хашком трибуналу

Пише: Јелена Гускова
среда, 13 мај 2009 16:45

неиспуњавања одредби Конвенције о геноциду (1948).

Озбиљној анализи треба такође да буде подвргнут жалбени поступак пред МКТБЈ: свим Србима се, по правилу, казне повећавају, а Муслиманима и Хрватима – смањују или чак бивају ослобађани.

Наставити са озбиљним научним проучавањем свих епизода војних сукоба на територији бивше Југославије између 1991. и 1999. године, као што су, на пример, напад на колону ЈНА у Добровољачкој улици, експлозије у улици Васе Мискина и на пијаци Маркале, итд, а делатност МКТБЈ подвргнути озбиљној научној експертизи.